

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КВНЗ «Вінницька академія
неперервної освіти»
Протокол № _____
від _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Департаменту
гуманітарної політики Вінницької
обласної державної адміністрації
№ _____ 2021 р.

Навчальна програма з позашкільної освіти
гуманітарного напрямку
«Світанок»

1 рік навчання

Вінниця 2021

Міністерство освіти і науки України
Департамент гуманітарної політики
Вінницької облдержадміністрації
Вінницька обласна станція юних натуралістів

ОБГОВОРЕНО ТА ПОГОДЖЕНО
методичною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
Протокол № 2 від 13.04.2021 р.
Голова ради
Шмаль Н. А. Шмаль

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № 2 від 31.05.2021 р.
Голова ради
Драгомирецька О. А. Драгомирецька

«Світанок»

Навчальна програма з позашкільної освіти
гуманітарного напрямку
1 рік навчання

Міністерство освіти і науки України
Департамент гуманітарної політики
Вінницької обласної державної адміністрації
Вінницька обласна станція юних натуралістів

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КЗВО «Вінницька академія
безперервної освіти»
Протокол від 28 серпня 2021 року №3

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту гуманітарної
політики обласної державної
адміністрації
від 01 грудня 2021 року №936

«Світанок»

навчальна програма з позашкільної освіти
гуманітарного напрямку
1 рік навчання

м. Вінниця, 2021 р.

Укладач:

Мельник В.А. – керівник гуртка Вінницької обласної станції юних натуралістів.

Гуманітарний напрям

Рецензенти:

Павлюк С.Ю., заступник директора з навчально-виховної роботи
Вінницької обласної станції юних натуралістів.

Чупринко І.М., методист Вінницької обласної станції юних натуралістів.

Почуття патріотизму є однією з провідних цінностей, якими має оволодіти підрастаюча особистість. Патріотизм особистості закономірно пов'язаний з гуманізмом, соціальною справедливістю, взаємоповагою. Загалом морально невихована особистість не може бути й патріотом, оскільки це почуття асоціюється з любов'ю до рідної землі, родини, народу, держави.

Неможливо відокремити патріотизм від національних святинь, національної свідомості й самосвідомості, шанобливого ставлення до національної культури, толерантного ставлення до кращих надбань народів, що населяють Україну.

Причетність вихованця до всіх аспектів життя суспільства й відповідна турбота мають бути визначальними для патріота – громадянина. Тому важливим для розвиненого почуття патріотизму виступить усвідомлене шанобливе ставлення людини до власної оселі, школи, вулиці, міста, яке має постійно втілюватись у відповідних практичних діях.

Програма є *актуальною*, тому що із змістової точки зору патріотичне виховання в сучасних умовах – це, насамперед, становлення національної свідомості, почуття належності до рідної землі, народу. Цей процес має два етапи, що відповідно характеризуються різними рівнями засвоєння національних цінностей. На першому етапі здійснюється етнічне самоусвідомлення на основі засвоєння рідної мови, родинних звичаїв, традицій, національної міфології, фольклору, мистецтва; народних поглядів, переконань, ідеалів, загальноприйнятих норм поведінки. На другому етапі – громадянсько – патріотичне самоусвідомлення – в процесі залучення вихованців до продуктивної діяльності, спрямованої на розбудову власної держави, її впорядкування і зміцнення; вивчення історії Вітчизни, героїки минулих епох, трудових подвигів, подвижництва в ім'я вільного життя.

Обов'язковим також є залучення гуртківців до природоохоронних акцій та операцій, що проводяться Вінницькою обласною станцією юних натуралістів.

Використання діджитал – інструментів у навчанні та уміння долучатись до Всеукраїнських та обласних онлайн – конкурсів сприяють сучасному наповненню навчального процесу гуртка та сприяють зацікавленості вихованців.

Програмою передбачена участь вихованців у добродчинних проектах для дітей з обмеженими можливостями, посиљна допомога волонтерам нашого реґіону.

Метою програми є формування громадянських компетентностей дітей через активну комунікацію та взаємодію, через вивчення історії та культури рідного краю, знайомство з ужитково – прикладним мистецтвом українства та формування активної життєвої позиції на засадах добродчинності, людяності.

Основні завдання програми полягають у формуванні таких ключових компетентностей:

- Навчально – пізнавальні: знайомство та вивчення історико – культурної спадщини країни та малої батьківщини (Вінниччини); вміння досліджувати навколишнє середовище та формування особистісного сприйняття дослідженого матеріалу; поглиблення знань з окремих предметів природничого та художнього – естетичного циклу; формування зацікавленості в пошуковій та дослідницькій роботі.
- Практичні: формування у вихованців мовної культури, засвоєння історичної, культурної термінології та діалектів рідного краю.
- Творчі: розвиток творчих здібностей, уяви, вміння логічно викладати власні думки; формування художнього смаку та пошук власного стилю під час виконання творчих робіт.
- Соціальні: вміння вихованців повноцінно жити в суспільстві, брати на себе відповідальність, приймати рішення, робити вибір; вміння щиро та коректно спілкуватись із людьми з обмеженими можливостями.
- Саморозвитку і самоосвіти: вміння добувати, осмислювати, опрацьовувати та використовувати інформацію з різних джерел; мати потребу і готовність навчатись
- Громадянської: здатність людини активно відстоювати власну позицію, вміло обґрунтовувати власні переконання; ефективно реалізовувати громадянські права

Навчальна програма передбачає:

початковий рівень, 1 рік навчання – 144 години на рік, 4 години на тиждень.

Програма реалізується в гуртку «Світанок» (гуманітарний напрям) та спрямована на вихованців молодшого шкільного віку.

Кількісний склад навчальної групи –15 гуртківців.

Основним принципом є добровільність участі в діяльності гуртка.

Програму побудовано за **модульною системою** – 5 навчальних модулів. Принцип побудови програми – від конкретного до загального. Модуль «Сім'я. Родина. Рід» сприяє на початку навчання кращому знайомству в колективі гуртка, вирізняє індивідуальні особливості кожного вихованця. Зосереджує увагу на головному аспекті буття – сімейних традиціях та звичаях. Модуль «Краса України - Поділля» передбачає знайомство з історико – культурною спадщиною рідного регіону та творчими пошуковими роботами, знайомством в групі гуртка та колективним творчими справами, екскурсіями рідним містом. *Зміст наступного модуля «Звичаї та традиції українців»* - спрямований на ознайомлення та вивчення культури рідного краю, практичну можливість створення власних робіт. Модуль «Рослини і тварини – символи України» сприяє поглибленому вивченню природи України, детальне знайомство із тваринами – символами та рослинами, що уособлюють певні образи, пам'ять. Модуль «Україна – це ми!» спрямований на виховання почуття патріотизму та планування власного майбутнього в своїй країні, де поважають права дітей та панує закон.

Відповідно блоків додаткових знань в програму внесені елементи філософії за здоровий спосіб життя.

Кожен з модулів паралельно вміщує морально – етичне та екологічне наповнення програми відповідно календарних дат (повідомлення про свята українців, пам'ятні дати, участь у добродійних проектах, виставках, тематичних тижнях, науково – дослідницькій роботі, участь у природоохоронних акціях та операціях, трудових десантах та допомозі волонтерам)

Навчальна програма передбачає поєднання теоретичного матеріалу з практичним, основу складають комбіновані заняття. Екскурсії є обов'язковими та необхідними складовими навчально – виховного процесу. При плануванні екскурсій, практичних занять та конкурсів враховуються сезонні зміни в природі, погодні умови. Використовуються додаткові можливості (інноваційні підходи – віртуальні екскурсії, перегляди художніх та документальних фільмів, підготовки та представлення презентацій) для

реалізації запланованих заходів. Програма передбачає проведення занять, тренінгових вправ, тренувальних ігор, майстерень; роботу з джерелами інформації: книгами, журналами, інтернет ресурсами.

На заняттях гуртка використовують різноманітні *форми та методи навчання*: пояснювальні – ілюстративні (розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрація та ін.), репродуктивні (відтворювальні), тренінгові (розвиток знань, набуття вмінь і навичок), проблемно – пошукові (дослідницькі, пошукові).

Перевірка набутих знань вихованців здійснюється під час проведення практичних занять у формі вікторин, гумористичних тестових завдань, відеокадрів з поясненням, виконання індивідуальних завдань, взаємоперевірки, тестових завдань та представлення результатів власної пошукової роботи.

На заняттях застосовуються наочні посібники, довідники, роздатковий матеріал та інструкційні картки для поетапної практичної роботи, ілюстрований матеріал до кожного заняття, тематичні відеоролики під час дистанційного навчання.

Навчальна програма гуртка «Світанок» розроблена з використанням матеріалів навчальних програм: навчальної програми з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Людина і довкілля» («Схвалено для використання в позашкільних навчальних закладах» (протокол засідання науково-методичної комісії з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 12 червня 2015 року), навчальної програми «Пізнаємо рідний край» («Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково- методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України» (протокол №3 від 29.12.2015), навчальної програми «Декоративно – ужиткове мистецтво» (рекомендовано Міністерством освіти і науки України, лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-5303 від 18.07.2007 р.) В основу даної навчальної програми покладені також авторські матеріали. Зокрема, серія тренінгових вправ з національно – патріотичного виховання, що розроблені на основі програми «З Україною в серці» (рекомендованою Інститутом проблем виховання НАПН України (протокол №8 від 24 вересня 2015 р.)

Навчально – тематичний план

Назва розділу, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ (8 год)	2	6	8
Модуль 1. Сім'я. Родина. Рід (12 год)			
1.1 Історія свого роду. Родове дерево	1	5	6
1.2 Традиції сімейного виховання українців	2	4	6
Модуль 2. Краса України – Поділля (16 год)			
2.1 Моя мала батьківщина	1	5	6
2.2 Вінниччина. Історичні та культурні пам'ятки	1	5	6
2.3 Алфавіт мого міста	1	3	4
Модуль 3. Звичаї та традиції українців (44 год)			
3.1 Народний світогляд та етика українців	3	5	8
3.2 Український фольклор	2	6	8
3.3 Обереги прадідів	2	8	10
3.4 Традиції народних святкувань	3	5	8
3.5 Види ремесел українців (ужитково - прикладне мистецтво)	2	8	10
Модуль 4. Рослини і тварини – символи України (28 год)			
4.1 Тварини у віруваннях предків	2	8	10
4.2 Рослинні орнаменти у творчості	2	6	8
4.3 «Символічні квіти» - вшанування пам'ятних днів українського народу	5	5	10
Модуль 5. «Україна – це ми!» (30 год)			
5.1 Спостереження за природою. Народні прикмети	2	6	8
5.2 «Весна іде – красу несе»	2	8	10
5.3 Майбутнє моєї сім'ї – в Україні!	2	6	8
5.4 Вишиванка – генетичний код нації	2	2	4
Підсумок (6 год)	1	5	6
Разом	41	103	144

Зміст програми

Вступ (8 год)

Теоретична частина Вступна бесіда. Мета та зміст роботи гуртка. Знайомство з колективом гуртківців. Техніка безпеки під час проведення занять та екскурсійних подорожей. Тематичне вступне заняття.

Практична частина Створення альбомів досягнень вихованців. Тренінг «Україна – моя Батьківщина». Знайомство. Самопрезентація «Я найкраще умію...» Правила роботи групи. Вправа «Наш перший універсал». Вправа «Калинова родина». Повідомлення – презентація «Україна очима іноземців» Вправа – пантоміма «Розкажи емоціями. Моє місто».

Екскурсія Вінницькою обласною станцією юних натуралістів

Модуль 1. Сім'я. Родина. Рід (12 год)

1.1 Історія свого роду. Родове дерево

Теоретична частина. Історія свого роду. Родове дерево. Демонстрація різноманітних родових дерев відомих історичних постатей. Моя адреса у Всесвіті (від галактики до адреси власного житла)

Практична частина. Складання родового дерева. Художнє оформлення. Створення щоденника маленького українця. Вправа «Мій портрет», «Бабусині смаколики», «Я – третє покоління». Розповідь про свою сім'ю з використанням родового дерева. Представлення родового дерева. Створення індивідуальних розкладничок «Моя адреса у Всесвіті»

Екскурсія в краєзнавчий музей м. Вінниці

1.2 Традиції сімейного виховання українців

Теоретична частина. Бесіда про традиційну повагу до старших в Україні. Роль матері в українській сім'ї. Взаємини між батьками і дітьми, онуками і дідусем та бабусею. Запорізька січ. День українського козацтва. Козаки в минулому та козацьке виховання в сучасному світі. Вікторина «Козацькому роду – нема переводу». Виховання волі та любові до рідної землі у козаків. Кіт – тотемна тварина українців. Бесіда «Традиції моєї родини»

Практична частина. Колективне створення казки «Котик – патріотик» Виготовлення святкової листівки – привітання батькові, братові з нагоди Дня

Козацтва. Створення паперової скриньки - подяки у подарунок для дідуся (паперопластика, оздоба, атласні стрічки)

Модуль 2. Краса України – Поділля (16 год)

2.1 Моя мала батьківщина

Теоретична частина. Батьківщина. Рідний край. Історичні відомості про рідний край, походження його назви. Місто, село. Наша вулиця. Моя земля – земля моїх батьків. Геральдика Вінниці.

Практична частина Виготовлення паперової «Скриньки спогадів» (із використанням природного матеріалу). Панно «Мапа Вінниччини» (колективна робота гуртківців). Герб Вінниці (панно з використанням кінетичного піску чи фарбованої манки та природними матеріалами)

Екскурсія по центральній вулиці міста – вул. Соборній та Європейській площі.

2.2 Вінниччина. Історичні та культурні пам'ятки

Теоретична частина. Історичні та культурні пам'ятники – надбання народу. Місцезнаходження, назви, значення видатних історичних та культурних пам'яток. Видатні українці – земляки. Їх вклад у розбудову міста Вінниці. «7 чудес» Вінниччини.

Практична частина. Фантазійний малюнок «Мое місто в майбутньому». Виготовлення рамки для улюбленого фото «Мое місто і я» (паперопластика, аплікація, оздоба)

Екскурсії. Віртуальна екскурсія музеями Вінниччини.

2.3 Алфавіт мого міста

Теоретична частина. Визначні місця Вінниці. Презентація. Гра «Алфавіт міста»

Практична частина Виконання творчої роботи «Алфавіт мого міста» (підбір матеріалів та формування). Створення «Абетки маленького вінничанина». Створення сувенірів із природного матеріалу та шпагату. Виготовлення цукеркової квіточки на подарунок у кольорах герба міста (робота з біло – червоним гофропапером).

Віртуальна екскурсія по місту. Підбір фото матеріалів для творчої роботи.

Модуль 3. Звичаї та традиції українців (44 год)

3.1 Народний світогляд та етика українців

Теоретична частина. Добročинність в народній традиції: толока, помана. Українське обійстя. Духовні цінності старої хати. Традиційний український одяг. Обговорення добročинних проектів гуртка. Бесіда «Бережімо землю, на якій живемо!» Природоохоронні акції та операції.

Практична частина Виготовлення сувенірів для прикрашення оселі (природні матеріали, сухоцвіти, фарби, тканина). Участь у виставці «Осінні фантазії». Створення агітаційної поробки до акції «Опале листя». Перегляд відеороликів «Одяг україночок» (минуле та сучасне). Дидактична гра «Старовинні назви» (інтер'єр української хати), «Ароматичний мішечок» (тканина, сушені трави)

3.2 Український фольклор

Теоретична частина. Казки наших бабусь. Трактування образів та персонажів. Сила загадки. Народні вірування у минулому та сучасному житті українців. Українські народні пісні. Видатні фольклористи. Микола Леонтович – усесвітньо відомий земляк.

Практична частина. Колективна творча гра «Створюємо українську казку за початком...» Гра – лото «Міфічні персонажі» (зображення Мавки, Лісовика, Русалки та ін.) Перегляд мультфільмів з міфічними персонажами. Конкурс «Відгадайлики» (змагання в малих групах – підбір цікавих українських загадок, відгадування та змагання). Конверт «Щедрівочка» (оригамі, текст пісні «Щедрика»)

3.3 Обереги прадідів

Теоретична частина. Традиційні обереги давнини. Вірування прабабусь. Український рушник. Значення «підкови» в житті предків. Лялька-мотанка - історія та сучасність. Образ павука в житті давніх українців.

Практична частина. Перегляд презентації «Хай щастить!» (різноманяття створених підков – сувенірів). Виготовлення сувеніру – підкови (техніка паперопластики, аплікація). Створення ляльки – мотанки (робота з тканиною, нитками). Виготовлення об'ємних виробів для оздоблення приміщень (проста об'ємна пластика з паперу). Майстерня з виготовлення різдвяного павука.

3.4 Традиції народних святкувань

Теоретична частина. Класифікація свят. Український сонячно – місячний календар. Родинні та календарні свята. Календарні свята з постійною датою. (зимові, весняні, літні, осінні). Повідомлення – презентація «Зимові свята у побуті наших предків». Традиції проведення вечорниць. День Святого Миколая. Вікторина «В гості до Святого Миколая». Традиції української кухні. Операція «Збережемо зелену красуню»

Практична частина. Зимові розваги дітей на подвір'ї. Написання листа Святому Миколаю. Індивідуальна робота, вправа на рефлексію «Подарунок не для себе». Акція «Мішечок добрих справ». Виготовлення сніжинок – витинанок для святкового оздоблення приміщень. Створення подарункового міні - кошика (об'ємна пластика з паперу). Створення ялинки новорічних побажань з паперу. Участь у виставці дитячих виробів «Збережемо зелену красуню». Виготовлення іграшок в етно - стилі для новорічної ялинки.

Екскурсія в центральний міський парк м. Вінниці «Новорічна краса»

3.5 Види ремесел українців (ужиткове - прикладне мистецтво)

Теоретична частина. Трипільська культура. Орнаменти трипільської кераміки. Традиційні ремесла українців. Презентація видів ремесел. Особливості подільської вишивки. Лозоплетіння. Вироби з лози в побуті українців. Народна керамічна іграшка. Способи декорування, передачі характеру та настрою іграшки. Історія писанкарства, як виду декоративно-прикладного мистецтва. Звичаї та обряди, пов'язані з виготовленням та використанням різдвяних писанок.

Практична частина. Поробка «Фотострічка» (створення мальованого елемента мультфільма про життя трипільців). Розмальовка «Різдвяна диво – писанка». Плетення сувенірів та прикрас (паперопластика). Виготовлення брелока «Різдвяний дзвоник» (фетр, нитки). Композиція «Силует» (плетення силуету тварини – символу року із газетних трубочок)

Віртуальна екскурсія до музею гончарного мистецтва ім. О. Г. Луцишина м. Вінниці

Модуль 4. Рослини і тварини – символи України (28 год)

4.1 Тварини у віруванні предків

Теоретична частина. Анімізм у віруваннях предків українців. Тренінгові вправи «Мій тотем», «Моя улюблена тваринка». Гра «Вгадай хто я?» Українські художники, «наївне мистецтво». Творчість Марії Приймаченко, Катерини Білокур, Вікторії Проців, Євгенії Гапчинської та ін. Перегляд презентації творчого доробку художників. Символізм міфологічних образів тварин в народних казках. Гра «Казкарі» (колективне створення казки)

Практична частина. . Створення листівки в стилі народного живопису (за творчістю Марії Приймаченко). Малюнок «Фантазійні тварини». Малюнок тотему. Виготовлення фігурок тварин фауни України в техніці оригамі. Виготовлення карток для колективної гри «Вгадай хто я?» (картки – розмальовки із зображенням тварин фауни України). Створення об'ємних фігур тварин засобами паперопластики. Образи символічних тварин, що створені за допомогою природних матеріалів (павук, бедрик - горіхова шкаралупа і т. д.) Проста об'ємна пластика з паперу.

4.2 Рослинні орнаменти у творчості

Теоретична частина. Дерева, кущі, трави – символи українства у творчості. Дуб – символ мужності, дерево – оберіг українського народу. Бесіда «Без верби й калини – нема України». Квіти барвінку – символ радісної життєвої сили. Гра - лото «Вгадай квітку». Орнаменти квітів. Квіти українського віночка. Український декоративний розпис (Косівський, Петриківський, Опішнянський, Бубнівський, Самчиківський)

Практична частина. Створення листівки – подяки захисникам України з використанням української символіки та рослинного орнаменту (техніка паперопластики). Створення віночка (аплікація, паперопластика). Виготовлення вирізного квіткового візерунка для прикрашення віконних полотен навчального кабінету. Паперові вирізки «Квіти України». Створення закладинки для альбому малюнків (паперопластика, розмальовка декоративного розпису)

4.3 «Символічні квіти» - вшанування пам'ятних днів українського народу

Теоретична частина. Виховна бесіда «Закон про 5 колосків» (інформація про Голодомори в Україні). Тиха акція «Янголи пам'яті» (вшанування Героїв Небесної Сотні). Презентація «Відомі українці» (вікторина та змагання). Природний та штучний радіаційний фон. Аварія на Чорнобильській АЕС: наслідки для здоров'я людей та довкілля. Рослини-радіопротектори.

Практична частина Виготовлення квіток незабудьки та створення квіткової мапи України (колективна робота – вшанування пам'яті жертв Голодоморів в Україні) Майстерня створення білих янголів пам'яті (об'ємна паперопластика). Створення оригамі білої троянди (акція вшанування жертв Чорнобильської катастрофи). Виготовлення нагрудного сувеніру «Маківка» (робота з фетром, папером). «Соняхи пам'яті» - виготовлення об'ємної квітки соняшника (вшанування загиблих Іловайської трагедії)

Модуль 5. «Україна – це ми!» (30 год)

5.1 Спостереження за природою. Народні прикмети

Теоретична частина. Фенологічні спостереження наших предків. Значення прикмет в житті українців. Прислів'я та приказки, пов'язані з природними явищами, поведінкою тварин. Перегляд відеоролику «Українські краєвиди». Природні пам'ятки України. Туристичні мандрівки українців. Сторінки Червоної книги України, Вінниччини. Бесіда - презентація «Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні» (природного та змішаного типів) Міні – повідомлення «Стрітіння». Свято зустрічі птахів. Вікторина «Обрядові птахи». Бесіда «Народна мудрість у прикметах»

Практична частина. Створення гумористичного альбому «Намалюй прикмету», визначення переможця змагання «Кращий художній задум». Виготовлення записничка «Весна» - вибір із запропонованих матеріалів відповідного фольклорного матеріалу, запис, оформлення (робота в малих групах). Участь у акціях із насадження дерев. Виготовлення первоцвітів у техніці оригамі, паперопластики. Дидактична гра – пазл «Рослини України». Створення фігурок птахів: ластівка, лелека, горлиця (проста об'ємна пластика з паперу)

Віртуальні екскурсії рідним містом: Ботанічний сад, алея сакури, Центральний міський парк

5.2 «Весна іде – красу несе»

Теоретична частина. «Садок вишневий коло хати» - весняні пейзажі України в поезії та малярстві. Традиції святкування Великодня в Україні. Орнаменти та символіка писанок. Тварини – символи великодніх свят у світі. Техніка безпеки при роботі з дротом.

Практична частина. Виготовлення гілочки яблуневого цвіту (кольорові серветки, гофрований папір, дріт) Виготовлення подарункових сувенірів в українському стилі до свята Великодня. Створення декоративних підставок,

коробочок для крашанок. Виготовлення квіткової оздобы для великоднього кошика (паперопластика). Листівка «Писанка – витинанка». Оригамі великоднього кролика.

5.3 Майбутнє моєї сім'ї – в Україні

Теоретична частина. Громадянин України. Читання та перегляд уривків «Конституція у коміксах» (авторства Братів Капранових). Обговорення, обмін враженнями. Бесіда «Мої права та обов'язки»

Практична частина. Вправа «Мое життя через 20 років». Створення індивідуальних розкладничок «Права українських дітей». Виготовлення листівки до Дня Матері (паперопластика). Участь в онлайн – конкурсі малюнків портретів матусь «Усмішка рідної неньки». Створення книжки – путівника «Мандри цікавими місцями» (техніка оригамі, вклейки екскурсійних об'єктів України для подорожей сім'єю)

Екскурсія в Центральний міський парк міста Вінниці.

5.4 Вишиванка – генетичний код нації

Теоретична частина. Характерні орнаменти української вишивки. Стародавня подільська вишивка. Колористика вишиванок регіонів України. Магічна сила вірування (вишиванка – оберіг)

Практична частина. Виготовлення листівки «Вазон. Дерево життя» (за мотивами вишиваного орнаменту, що побутував на Поділлі). Створення паперової вирізки – шаблону «Жива вишиванка». Фотосесія у вишиванках. Участь у хештег – марафоні світлин « #Вихованці_в_вишиванці»

Віртуальна екскурсія регіонами України «Країна вишивана»

Підсумок (6 год)

Ознайомлення з положеннями, умовами проведення конкурсів, акцій масових заходів природоохоронної, природо-дослідницької спрямованості

Складання карти бажань «Мій активний літній відпочинок» Виготовлення листівки в національному стилі «Запрошення на гостину». Конкурс альбомів досягнень. Визначення переможців, вручення дипломів, медалей. Фотосесія «Ура, канікули!»

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати та розуміти:

- ✓ основні правила толерантного спілкування;
- ✓ вплив людської діяльності на довкілля; особисту причетність до екологічних проблем у місці проживання;
- ✓ проводити спостереження під час екскурсій і походів;
- ✓ витоки, культури, традиції рідного краю;
- ✓ кордони рідного краю, відомості про історію виникнення та розвитку населеного пункту;
- ✓ міфи та легенди регіону;
- ✓ фольклор України;
- ✓ історичні та культурні пам'ятки свого регіону;
- ✓ імена українських діячів, якими пишається держава та відомих особистостей, що проживали на території Вінниччини;
- ✓ правила користування художніми матеріалами та інструментами;
- ✓ правила безпеки під час занять та на перервах;
- ✓ прийоми втілення образів у художній формі;

Вихованці мають вміти:

- ✓ робити власні висновки;
- ✓ поводитися гідно і поважати інших;
- ✓ дотримуватися здорового способу життя;
- ✓ брати участь у підготовці і реалізації добродійної творчої справи;
- ✓ використовувати елементарні прийоми паперопластики для створення нескладних об'ємних виробів;
- ✓ виконувати площинні та об'ємні аплікації;
- ✓ збирати та обробляти природний матеріал, виконувати з нього сувеніри та композиції;
- ✓ наводити приклади позитивного і негативного впливу на стан довкілля людської діяльності і поведінки;
- ✓ вести альбом власних досягнень.

Вихованці мають набути досвід:

- ✓ орієнтації у подіях, що відбуваються в країні і світі;
- ✓ участі роботи у тренінговому колі;
- ✓ підготовки інформаційних повідомлень;
- ✓ підготовки і реалізації творчого проекту;
- ✓ презентації результатів своєї діяльності;

- ✓ спілкування з дітьми з обмеженими можливостями, учасниками бойових дій;
- ✓ ціннісного ставлення до пам'яток природи та мистецтва, екологічно доцільної поведінки;
- ✓ поведінки, що відповідає принципам стійкого розвитку, особистої участі у вирішенні екологічних проблем;
- ✓ використання народних прикмет у повсякденному житті та побутовому мовленні;
- ✓ створення художнього образу за допомогою матеріалів і технік, передбачених програмою

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / Д. Бех, К. І. Чорна // *Методист* – 2014. - № 11 (35)
2. Виховуємо толерантність: форми та методи роботи навч.метод.посіб./ за заг. ред. М.Е. Масютіної – Бердянськ: Видавець Ткачук О.В.,2012.- 200 с.-іл.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнограф. нарис / Худож. – оформлювач Л. Д. Киркач – Осипова. – Харків: Фоліо, 2007.- 508с.
4. Громадянська освіта: методичний посібник для вчителя. Київ, 2008, Видавництво Етна-1, 194 стор.
5. Документальні фільми про права людини як інструмент медіа-просвіти[методичний посібник для вчителів, неурядових організацій, активістів], Київ, 2014
6. З Україною в серці (тренінг з патріотичного виховання дітей та молоді) : посіб./ І. Д. Бех, В. І. Кириченко, Ж. В. Петрочко – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2015
7. Концепція національно – патріотичного виховання дітей та молоді / Електр. Ресурс: <http://osvita.ua>
8. Косміна О.М. «Українське народне вбрання.»–Київ. Балтія-Друк, 2006
9. Моє життя: мрії та перепони: метод. рекомендації по формуванню здорового способу життя / Укл. І. В. Чаус. – Суми, 2006
10. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 5 –е видання, доповнене і перероблене – К., 2007
11. Пістун Т. В. Українські прадавні обереги. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 40с.
12. Пустовіт Н. А. Місто, в якому ти живеш : метод, посібник для всіх, кому небайдужі проблеми довкілля / Н. А. Пустовіт. — К. : ТОВ «Гнозіс», 2008. -34 с
13. Руденко Ю. «Основи сучасного українського виховання», К. «Видавництво імені Олени Теліги», 2003.
14. Сімейний щоденник для сімейної розмови / Кер. авт. кол. Панок В. Г., Авт. кол. Вієвський А. М., Лепеха К. І., Лунченко Н. В., Луценко Ю. А., Острова В. Д., Сосновенко Н. В. – К.: ООО «Компанія Юнівест Маркетинг», 2012. – 64с.
15. Сім чудес Вінниччини: Альбом / Вінницьк. обл. краєзн. музей; відп. за випуск К. Висоцька.- Вінниця, 2008. – 80 с.

16. Скуратівський В. Т. Дідух: Свята українського народу. – К.: Освіта, 1995. – 272 с
17. Творун С. О. Практична етнологія для ділових людей. Навчальний посібник. – Вінниця: Книга – Вега, 2009. – 288с.
18. Годчук О. Дискусійний клуб для старшокласників / упоряд. : Л. Шелестова, Н. Чиренко, Н. Чернякова. – К.: Шк. світ, 2011. – 112 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
19. Федій О. А. Естетотерапія. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256с.
20. Шкільна І. П. Патріотичне виховання підлітків у позаурочній діяльності / І. М. Шкільна// Виховуємо громадян України : наук. – метод. Посіб. / авт. Кол. За заг. Кер. К. І. Чорної. – Черкаси : Вид – во ЧОПОПП, 2012.